

Aleksandra Bąk

Uniwersytet Rzeszowski

**OD PRZESZŁOŚCI DO PRZYSZŁOŚCI,
CZYLI JAKIE PLANY ŻYCIOWE MAJĄ OSADZENI
W ZAKŁADACH KARNYCH ODBYWAJĄCY KARĘ
POZBAWIENIA WOLNOŚCI?**

Wprowadzenie

Człowiek w swoim życiu snuje wiele marzeń i celów. Plany życiowe to „wyobrażenia jednostki o tym, co będzie robiła i jakich czynów dokona w przyszłości (oczekiwania, zamierzenia)”¹. Terminy „plany życiowe” oraz „aspiracje życiowe” są pokrewnymi sobie określeniami; to przyjęte cele życiowe człowieka, często odległe w czasie, które jednostka zamierza osiągnąć dzięki swoim działaniom. Cele, do których każdy człowiek dąży, układają się w pewną hierarchię. Na jej szczycie znajdują się te, które „jednostka akceptuje jako ważne (najważniejsze) i które – stanowiąc plany życiowe – przesądzają o jej przyszłości”².

Nieco inaczej jednak wygląda to w przypadku osób odbywających kary pozbawienia wolności. „Wizja życia skazanych po opuszczeniu zakładów karnych jest bardzo często zaburzona. Skazani często nie mają wyraźnie sprecyzowanych planów po wyjściu na wolność, a zdarza się również, że ich plany mają zdecydowanie

¹ B. Górnicka, *Plany życiowe* [w:] *Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej*, red. A. Weissbrot-Koziarska, I. Dąbrowska-Jabłońska, t. 3, Opole 2014, s. 110.

² *Ibidem*.

charakter destrukcyjny”³. Taki stan rzeczy osłabia proces readaptacji społecznej, a zarazem może być rezultatem deprywacyjnych doświadczeń w trakcie odbywania kary w jednostce penitencjarnej. Na takie zachowania może wpływać m.in. brak środków do życia, brak pracy lub wizji zatrudnienia w przyszłości, a także niewystarczające wsparcie lub całkowity jego brak ze strony najbliższych⁴.

Kara pozbawienia wolności jest jednym z głównych środków, jakie są stosowane przez polski system prawny wobec osób dopuszczających się przestępstwa. Tematyka planów i zamierzeń życiowych osadzonych, którzy odbywają karę pozbawienia wolności, w kontekście procesu ich resocjalizacji, readaptacji społecznej, a także udzielanej im pomocy postpenitencjarnej jest nadal kwestią jedynie częściowo zbadaną.

Głównym celem niniejszego artykułu jest próba ustalenia, jakie plany, a zarazem aspiracje życiowe, posiadają skazani odbywający kary pozbawienia wolności w jednostkach penitencjarnych. Odpowiednie zrozumienie tego zagadnienia ma kluczowe znaczenie zarówno dla osadzonych, którzy będą musieli dostosować się do dynamicznie zmieniających się realiów życia społecznego, jak i dla całego społeczeństwa, do którego powrócą po opuszczeniu placówki izolacyjnej.

Charakterystyka opisywanego zjawiska

Polski porządek prawny systemu penitencjarnego obejmuje wiele aktów prawnych. Podstawową regulacją jest Ustawa o Służbie Więziennej z 2010 roku⁵ (znowelizowana w lipcu 2022 r.) oraz Kodeks karny wykonawczy z 1997 roku⁶. Powyższe akty regulują organizację polskiego więziennictwa i działania Służby Więziennej.

Zgodnie z polskim prawem wyróżnić możemy cztery rodzaje zakładów karnych: zakłady karne dla młodocianych, zakłady karne dla osób odbywających karę po raz pierwszy, zakłady karne dla recydywistów penitencjarnych oraz zakłady karne dla odbywających karę aresztu wojskowego⁷. Wymienione jednostki penitencjarne mogą być organizowane jako: zakład typu zamkniętego, półotwartego i otwartego⁸. Różnią się one przede wszystkim stopniem zabezpieczenia, a także izolacją społeczną oraz obowiązkami i uprawnieniami, jakie ma osadzony⁹.

³ E. Łuczak, *Wizja życia skazanych po opuszczeniu zakładu karnego i jej niektóre determinanty* [w:] *Polski system penitencjarny w stulecie odzyskania niepodległości*, red. T. Bulenda, A. Nawój-Śleszyński, Warszawa 2020, s. 581.

⁴ *Ibidem*.

⁵ Ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (tekst jedn.: Dz.U. 2022, poz. 1933).

⁶ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (tekst jedn.: Dz.U. 2022, poz. 1855).

⁷ Zob. art. 69 k.k.w.

⁸ Zob. art. 70 § 1 k.k.w.

⁹ S. Paweła, *Prawo karne wykonawcze. Zarys wykładu*, Warszawa 2007 s. 180–181.

Kodeks karny wykonawczy reguluje sposób, w jaki funkcjonuje Służba Więzienna, a tym samym wskazuje narzędzia, którymi ta instytucja ma prawo się posługiwać wobec osób odbywających kary pozbawienia wolności. Ustawa ta wyróżnia trzy systemy oddziaływań penitencjarnych:

- „1) system programowanego oddziaływania;
- 2) system terapeutyczny;
- 3) system zwykły”¹⁰.

Skazani, którzy odbywają karę w systemie programowanego oddziaływania, przeważnie osadzani są w zakładach karnych typu półotwartego¹¹. Odbywanie kary w tym systemie nakierowane jest przede wszystkim na resocjalizację skazanego, dlatego opracowuje się dla niego indywidualny program, który określa np. warunki zatrudnienia¹². System ten jest swoistą „ofertą” skierowaną do skazanego, z której może, ale nie musi skorzystać. Młodociani natomiast obligatoryjnie odbywają karę w systemie programowanego oddziaływania¹³.

W systemie terapeutycznym karę odbywają skazani „z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi, w tym skazani za przestępstwo (...) popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych, upośledzeni umysłowo, a także uzależnieni od alkoholu albo innych środków odurzających lub psychotropowych oraz skazani niepełnosprawni fizycznie – wymagający oddziaływania specjalistycznego, zwłaszcza opieki psychologicznej, lekarskiej lub rehabilitacyjnej”¹⁴. Celem tego systemu jest przygotowanie skazanych do zakończenia kary pozbawienia wolności i powrotu do społeczeństwa oraz samodzielnego życia. System ten jest przejściowym i jeżeli skazany nie wymaga już takich oddziaływań, zostaje przeniesiony do innego systemu¹⁵. Odbywanie kary w tym systemie nie wymaga zgody osadzonego, a kierowany jest on poprzez orzeczenie sądu¹⁶.

W ramach zwykłego systemu „skazany może korzystać z dostępnego w zakładzie karnym zatrudnienia, nauczania oraz zajęć kulturalno-oświatowych i sportowych”¹⁷. Zwykle w tym systemie uczestniczą więźniowie, którzy nie są i nie byli zainteresowani oddziaływaniami o charakterze resocjalizacyjnym¹⁸.

¹⁰ Zob. art. 81 k.k.w.

¹¹ Art. 88 § 1 k.k.w.

¹² Art. 95 § 2 k.k.w.

¹³ A. Witkowska-Paleń, *Sprawcy przemocy w rodzinie. Uwarunkowania, okoliczności i konsekwencje stosowania przemocy*, Rzeszów 2019, s. 311.

¹⁴ Zob. art. 96 § 1 k.k.w.

¹⁵ J. Hołda, Z. Hołda, *Prawo karne wykonawcze*, Zakamycze 2004, s. 164.

¹⁶ A. Witkowska-Paleń, *op. cit.*, s. 310.

¹⁷ Zob. art. 98 k.k.w.

¹⁸ A. Witkowska-Paleń, *op. cit.*, s. 309.

Oprócz tych trzech systemów oddziaływań penitencjarnych wyróżniamy również takie działania, które Służba Więzienna podejmuje, aby zwiększyć efektywność resocjalizacji osadzonych. Wychowawcy oraz inni pracownicy oddziałują na skazanych poprzez system nagród i kar dyscyplinarnych, nauczanie, pracę oraz działalność kulturalną i sportową.

Podsumowując niniejsze rozważania, w procesie resocjalizacji więźniów można wskazać, że każde z powyższych narzędzi jest istotnym elementem w pracy penitencjarnej i wychowawczej. Trudno przy tym jednoznacznie wskazać na jedno kluczowe rozwiązanie, każde bowiem posiada swoistego rodzaju niezastąpioną i wysoką wartość wychowawczą. Niejednokrotnie kreatywne i płynne ich połączenie pozwala skutecznie zwiększyć efektywność resocjalizacji skazanych.

Przygotowaniu skazanego do wyjścia na wolność służy tzw. pomoc postpenitencjarna, która realizowana jest w okresie od 6 miesięcy przed przewidywanym zwolnieniem skazanego z zakładu karnego. Taka pomoc powinna być również kontynuowana po zwolnieniu osadzonego z zakładu¹⁹. Wiesław Ambrozik twierdzi, iż pomoc postpenitencjarna w przypadku byłych pensjonariuszy placówek resocjalizacyjnych odgrywa kluczową rolę w pełnym powrocie do konformistycznego życia w społeczeństwie otwartym i chociaż „ustawodawca oraz codzienna praktyka resocjalizacyjna dostrzegają wagę i znaczenie tego typu pomocy, to jest to bodaj jedno z najsłabszych ogniw systemu resocjalizacyjnego”²⁰.

Zwalnianie osadzonych z zakładów karnych, a także zasady regulujące udzielanie im pomocy określone są w kodeksie karnym wykonawczym. W dokumencie tym określono, iż: „Okres do 6 miesięcy przed przewidywanym warunkowym zwolnieniem lub przed wykonaniem kary stanowi, w miarę potrzeby, czas niezbędny na przygotowanie skazanego do życia po zwolnieniu”; chodzi tu przede wszystkim o nawiązanie kontaktu z kuratorem sądowym czy też innymi podmiotami, takimi jak np.: pomoc społeczna, organizacje pozarządowe, mogącymi wspierać i pomagać w procesie przygotowania skazanego do życia na wolności²¹. Właściwe przygotowanie skazanego do wyjścia z placówki resocjalizacyjnej pozwoli na lepsze odnalezienie się w nowych dla niego realiach, natomiast efekty te można osiągnąć jedynie dzięki współpracy i chęci ze strony skazanego.

Zgodnie z kodeksem karnym wykonawczym osadzony ma prawo ubiegać się u dyrektora jednostki o zgodę na opuszczenie zakładu na okres do 14 dni w celu znalezienia zatrudnienia lub miejsca zamieszkania po zakończeniu kary

¹⁹ K. Gucwa-Porębska, *Pomoc postpenitencjarna w środowisku wolnym dla osób 60+*. Przykłady oddziaływań, Kraków 2018, s. 26.

²⁰ W. Ambrozik, *Czynniki społecznej readaptacji byłych przestępców* [w:] *Resocjalizacja*, red. B. Urban, J.M. Stanik, t. 2, Warszawa 2008, s. 188.

²¹ Zob. art. 164 § 1 k.k.w.

pozbawienia wolności. Co więcej, skazanym zwalnianym z jednostki udziela się niezbędnej pomocy, jeśli mają trudności w znalezieniu zatrudnienia, zakwaterowania lub też otrzymania niezbędnej pomocy lekarskiej. Ponadto w obowiązku dyrektora jest udzielenie skazanemu instrukcji, gdzie może ubiegać się o taką pomoc²². Skazany przy zwolnieniu z jednostki penitencjarnej ma obowiązek poinformować o miejscu pobytu po zwolnieniu oraz otrzymuje z depozytu wszelkie zgromadzone środki, dokumenty i inne wartościowe przedmioty²³.

Warto również wspomnieć o podmiotach udzielających wsparcia postpenitencjarnego. Zaliczyć można do nich instytucje takie jak: pomoc społeczna, urząd pracy, służba zdrowia, policja, administracja penitencjarna, kurator sądowy, grupy wsparcia i grupy samopomocy oraz organizacje rządowe i pozarządowe. Do podmiotów udzielających pomocy postpenitencjarniej zaliczyć można również rodzinę, środowisko lokalne czy bliskich znajomych²⁴.

Przegląd dotychczasowych danych

Istnieje wiele badań socjologicznych poświęconych planom i aspiracjom życiowym osób, które opuszczają jednostki penitencjarne. Jednymi z kluczowych, w których podjęto kwestie planów życiowych skazanych, są badania realizowane przez Katedrę Pedagogiki Resocjalizacyjnej UWM w Olsztynie. Były one prowadzone od 2012 do 2020 r., a dotyczyły oddziaływań resocjalizacyjnych w wybranych zakładach karnych (w Barczewie, w Iławie oraz w Olsztynie). Objęto nimi populację 168 skazanych na końcowym etapie odbywania kary pozbawienia wolności. Badani to osoby skazane po raz pierwszy (ok. 66%) oraz wielokrotne karani (ok. 34%)²⁵.

Osoby, którym zbliżał się czas końca kary, coraz częściej rozmyślały, jak będzie wyglądało ich życie w nowych realiach, po wyjściu na wolność. Zauważono także, że często nie potrafili określić swojej przyszłości, ponieważ było to dla nich trudne, jednak niewątpliwie rozmyślali o swojej przyszłości. „Rozmyślaniom tym towarzyszą liczne obawy, a czasem nawet strach przed tym, co zastaną lub też jak będą traktowani przez innych, czy uda się im pozyskać zaufanie i wsparcie”²⁶. Takie rozterki przeżywają przede wszystkim skazani z długimi wyrokami, którzy przez dłuższy czas byli odizolowani od społeczeństwa.

²² Zob. art. 165 § 2 i art. 166 § 1 k.k.w.

²³ Zob. art. 166 k.k.w.

²⁴ K. Gucwa-Porębska, *op. cit.*, s. 39.

²⁵ E. Łuczak, *op. cit.*, s. 581.

²⁶ *Ibidem*, s. 582.

Analiza wyników tych badań wskazuje, że plany, które deklarują skazani po opuszczeniu jednostki penitencjarnej, są pozytywne. Zauważyć można, że większość z nich (ok. 68%) na pierwszym miejscu wymienia „odbudowanie relacji rodzinnych, znalezienie pracy, mieszkania, zerwanie z nałogami, a często również definitywne odcięcie się od środowiska przestępczego”²⁷. Co ciekawe, osoby, które deklarują wyżej wymienione cele, równocześnie mają obawy dotyczące realizacji tych planów. Około 68% badanych deklaruje chęć odnowienia kontaktów rodzinnych, natomiast blisko 40% respondentów wykazuje obawy w odbudowaniu zaufania rodziny i przywrócenia dawnych relacji. Badania te wykazały również, iż 1/3 skazanych (ok. 34%) jest przekonana, że po opuszczeniu zakładu karnego nie zamieszka z rodziną, lecz w wynajętym mieszkaniu lub u kogoś znajomego. Fakt ten sugeruje – jak podkreślają autorzy badań – brak kontaktu z bliskimi, który może być związany z wyparciem się skazanego przez rodzinę. Ponadto skazani ci przypuszczalnie mogą być bardziej narażeni na wpływy zdemoralizowanych środowisk²⁸.

U niektórych osób odnotowano strach przed trudnościami materialnymi. Skazani obawiają się, że nie będą w stanie utrzymać rodziny. Obawa ta współcześnie staje się jeszcze większa, gdy sytuacja na rynku pracy jest trudna, a fakt dotyczący przeszłości skazanego stwarza społeczną niechęć pracodawców do zatrudnienia takiej osoby. Kolejną obawą skazanych jest potencjalna negatywna reakcja oraz nietolerancja ze strony sąsiadów lub bliskich znajomych²⁹.

Z perspektywy społecznej readaptacji osób skazanych najbardziej niepokojące jest to, że – jak wykazały przytoczone wyżej badania – dość znaczna grupa skazanych (ok. 17%) „w swojej wizji przyszłości związanej z opuszczeniem zakładu karnego całkowicie nie uwzględniła rodziny ani też planów dotyczących zatrudnienia”³⁰. Powyższe dane wskazują na to, że ich resocjalizacja najpewniej nie przyniosła pożądanych efektów. Niepokojącym zjawiskiem jest również fakt, iż ok. 10% badanych nie posiada skonkretyzowanych planów i posługuje się stwierdzeniami: „wolność zweryfikuje plany”, „jakoś to będzie”.

Tematyka aspiracji życiowych skazanych oraz ich perspektyw po zwolnieniu z placówki penitencjarnej były podejmowane również w ramach innych badań, choć nie były one ich tematem wiodącym. Takiego przykładu dostarczają badania przeprowadzone w 2012 r. w Areszcie Śledczym w Radomiu na populacji młodocianych więźniów (łącznie przebadano 60 osób), a ich problematyka dotyczyła oceny przez skazanych więźniów jako placówek karnych i resocjalizacyjnych³¹. Respondenci zapytani o plany po opuszczeniu zakładu karnego w większości

²⁷ *Ibidem*.

²⁸ *Ibidem*, s. 583.

²⁹ *Ibidem*.

³⁰ *Ibidem*, s. 584.

³¹ K. Linowski, *Więzienie a skazani młodociani*, „Resocjalizacja Polska” 2013, nr 4, s. 219–220.

przypadków podawali, że podejmą pracę, jednak nie potrafili dokładnie wskazać, czym chcieliby się zajmować, a co piąty młodociany więzień nie potrafił określić swoich zamierzeń po opuszczeniu zakładu karnego³².

Badania dotyczące planów życiowych skazanych podjęła także Anna Witkowska-Paleń. Autorka ta badała sprawców przemocy w rodzinie, którzy odbywali kary pozbawienia wolności (łącznie 277 osób). Skazani – zapytani o plany i zamierzenia życiowe, jakie chcieliby zrealizować po opuszczeniu zakładu karnego – wymieniali głównie: znalezienie zatrudnienia (ok. 67%), rozpoczęcie uczciwego życia (ok. 41%) oraz odnowienie kontaktu lub pojednanie się z rodziną (ok. 28%), a tylko co jedenasty nie miał żadnych planów życiowych (ok. 9%). Badania te wykazały także, że istnieją istotne statystycznie różnice dotyczące planów życiowych skazanych odbywających kary w różnych systemach penitencjarnych, a w szczególności odnoszące się do ich dążeń do znalezienia zatrudnienia po opuszczeniu placówki. Istotnie częściej takie zamierzenia pragną zrealizować skazani odbywający kary w systemie programowanego oddziaływania oraz w systemie terapeutycznym niż w systemie zwykłym³³.

Posiadanie przez więźniów określonych planów życiowych jest także, jak wynika z przeglądu badań przeprowadzonych przez Henryka Machela, związane z rodzajem więzi, jaka łączy skazanego z bliskimi. Silna i pozytywna więź z rodziną generalnie motywuje osadzonych do snucia pozytywnych planów na przyszłość. Tacy skazani oczekują opuszczenia zakładu karnego i powrotu do swoich bliskich, wykluczając jednocześnie powrót do przestępczego trybu życia. Natomiast brak więzi z bliskimi powoduje, że więźniowie nie mają sensownych planów dotyczących swojego dalszego życia, a ich osamotnienie nie wpływa mobilizująco na zmianę antyspołecznego zachowania³⁴.

Podsumowując, należy wskazać, że większość osób przebywających w jednostkach penitencjarnych posiada określone plany dotyczące przyszłości, chociaż wielu skazanym brakuje wiary, że uda im się je zrealizować. W szczególności problem ten dotyczy osób, które wiele lat spędziły za kratami³⁵.

Refleksje końcowe

Podsumowując, pomimo zachowania wszelkich środków pomocy dla osadzonych opuszczającego jednostkę penitencjarną istnieje wiele przyczyn, przez które skazani po wyjściu na wolność nie przystosowują się do panujących zasad, a proces

³² *Ibidem*, s. 225.

³³ A. Witkowska-Paleń, *op. cit.*, s. 361 i 364.

³⁴ H. Machel, *Rodzina skazanego jako współuczestnik jego resocjalizacji penitencjarnej, re-adaptacji i reintegracji społecznej*, „Resocjalizacja Polska” 2014, nr 7, s. 52–53.

³⁵ A. Korwin-Szymanowska, *Czas w percepcji osób pozbawionych wolności*, „Forum Pedagogiczne” 2012, nr 11, s. 149.

readaptacji społecznej jest całkowicie nieskuteczny. Jest to m.in. problem ze znalezieniem zatrudnienia, brak wsparcia ze strony bliskich, stygmatyzacja społeczna, trudności w przystosowaniu się do aktualnych zasad i życia na wolności, powrót do dawnego środowiska.

Można zatem przypuszczać, że pomimo szeregu działań ze strony jednostki penitencjarnej skazani często nie potrafią bądź nie chcą poradzić sobie z presją życia na wolności w nowych realiach dynamicznie zmieniającego się otoczenia.

Bibliografia

- Ambrozik W., *Czynniki społecznej readaptacji byłych przestępców* [w:] *Resocjalizacja*, red. B. Urban, J.M. Stanik, t. 2, Warszawa 2008.
- Ambrozik W., Stepniak P., *Służba więzienna wobec problemów resocjalizacji penitencjarnej*, Wydawnictwo Wolumin, Poznań–Warszawa–Kalisz 2004.
- Górnicka B., *Plany życiowe* [w:] *Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej*, red. A. Weissbrodt-Koziarska, I. Dąbrowska-Jabłońska, t. 3, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2014.
- Gucwa-Porębska K., *Pomoc postpenitencjarna w środowisku wolnym dla osób 60+. Przykłady oddziaływań*, Wydawnictwo Naukowe UP, Kraków 2018.
- Hołda J., Hołda Z., *Prawo karne wykonawcze*, wydanie II, Zakamycze 2004.
- Korwin-Szymanowska A., *Czas w percepcji osób pozbawionych wolności*, „Forum Pedagogiczne” 2012, nr 11, s. 147–157.
- Linowski K., *Więzenie a skazani młodociani*, „Resocjalizacja Polska” 2013, nr 4, s. 215–230.
- Łuczak E., *Wizja życia skazanych po opuszczeniu zakładu karnego i jej niektóre determinanty* [w:] *Polski system penitencjarny w stulecie odzyskania niepodległości*, red. T. Bulenda, A. Nawój-Sleszyński, Wyd. Centralny Zarząd Służby Więziennej, Warszawa 2020, s. 581–588.
- Machel H., *Rodzina skazanego jako współuczestnik jego resocjalizacji penitencjarnej, readaptacji i reintegracji społecznej*, „Resocjalizacja Polska” 2014, nr 7, s. 45–57.
- Machel H., *Więzenie jako instytucja karna i resocjalizacyjna*, Wydawnictwo ARCHE, Gdańsk 2003.
- Pawela S., *Prawo karne wykonawcze. Zarys wykładu*, Wolters Kluwer, Warszawa 2007.
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (tekst jedn.: Dz.U. 2022, poz. 1855).
- Ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (tekst jedn.: Dz.U. 2022, poz. 1933).
- Walczak S., *Prawo penitencjarne. Zarys systemu*, PWN, Warszawa 1972.
- Wiatr M., *Problemy naukowe*, „Zeszyty Naukowe WSOWL” 2010, nr 3(157), s. 378–388.
- Witkowska-Paleń A., *Sprawcy przemocy w rodzinie. Uwarunkowania, okoliczności i konsekwencje stosowania przemocy*, Wydawnictwo UR, Rzeszów 2019.

FROM THE PAST TO THE FUTURE - WHAT ARE THE LIFE PLANS OF PRISON INMATES SERVING SENTENCES?

Abstract

This thesis presents a consideration of the plans and aspirations of convicts serving a custodial sentence in penitentiary units. The first part of the work focuses on characterising the types of

penitentiary institutions and the functioning of the units. Next, attention is paid to the methods of penitentiary interventions used by penitentiary staff. Another topic addressed in this paper is the issue of preparing convicts for release and the types of support provided to them by the legislator. The last part of this paper deals with the research carried out so far on the plans and aspirations of convicts serving time in penitentiary institutions. These considerations allow for a better understanding of the process of rehabilitation and the subsequent adaptation of convicts in a dynamic reality.

Keywords: life plans, aspirations, inmates, prison recidivist

OD PRZESZŁOŚCI DO PRZYSZŁOŚCI, CZYLI JAKIE PLANY ŻYCIOWE MAJĄ OSADZENI W ZAKŁADACH KARNYCH ODBYWAJĄCY KARĘ POZBAWIENIA WOLNOŚCI?

Streszczenie

Niniejsza praca przedstawia rozważania na temat planów i aspiracji skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w jednostkach penitencjarnych. W pierwszej części skupiono się na scharakteryzowaniu rodzajów placówek penitencjarnych oraz ich funkcjonowaniu. Następnie zwrócono uwagę na metody oddziaływań penitencjarnych, które stosowane są przez pracowników penitencjarnych. Kolejnym tematem, jaki został poruszony w niniejszym artykule, jest kwestia przygotowania skazanych do wyjścia na wolność oraz rodzajów wsparcia, jakie zapewnia im ustawodawca. Ostatnia część niniejszej pracy dotyczy kwestii przeprowadzanych dotychczas badań na temat planów i aspiracji skazanych, którzy odbywają karę pozbawienia wolności w placówkach penitencjarnych. Niniejsze rozważania pozwalają na lepsze zrozumienie procesu resocjalizacji oraz późniejszej adaptacji skazanych w dynamicznie rozwijającej się rzeczywistości.

Słowa kluczowe: plany, aspiracje, skazani, recydywista penitencjarny